# אחרי

א. בתחלת פרשתנו, וואו עס ווערט דערציילט „ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן גו' ואל יבא בכל עת אל הקודש גו' בזאת יבוא אהרן אל הקודש", שטייט אין פסוק[1]: „כתונת בד קודש ילבש גו'".

שטעלט זיך רש"י אויף די ווערטער „כתונת בד גו'" און איז מפרש: „מגיד שאינו משמש לפנים[2] בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ שיש בהם זהב[3] לפי שאין קטיגור נעשה סניגור[4], אלא בארבעה ככהן הדיוט וכולן של בוץ".

בפשטות איז דער פשט אין פירוש רש"י[5]: ער קומט דאָ פֿאַרענטפערן וואָס שטייט דער ציווי אויף אַנטאָן די בגדים („כתונת בד קודש ילבש גו' בגדי קודש הם גו' ולבשם") ווי א נייע זאַך, א חידוש דבר: בשעת דאָס איז שוין מפורש נאָך אין פ' תצוה[6], סיי דעם עצם חיוב צו מאַכן די בגדים און סיי דער חיוב זיי צו טראָגן, „בבואם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקודש ולא ישאו עון ומתו גו'"[7].

וואָס גיט צו דער ציווי דאָ ביים דיבור לאהרן?

איז רש"י מבאר, אַז דער פסוק קומט דאָ זאָגן, „מגיד" — (ניט אויסצורע־כענען די בגדי כהונה און דעם ציווי אַז מ'דאַרף זיי אַנטאָן וועט מ'גייט אַריין צו טאָן די עבודה בקודש, נאָר) אַז ער דאַרף אַנטאָן בלויז די בגדים, און ניט די „שמונה בגדים" (וועגן וועלכע מ'האָט געלערנט פריער אין פ' תצוה אַז אין זיי איז אהרן משמש אַלע מאָל).

ב. מען דאַרף נאָך אַבער פֿאַרשטיין:

הוספת תיבת „מגיד" אין פירוש רש"י איז בדרך כלל אין אַ פאַל וועט דער ענין וואָס רש"י זאָגט שטייט ניט בפשט הפסוק מפורש, נאָר „מגיד" — דער פסוק קומט זאָגן אַ געוויסע זאַך, נוסף אויף דעם וואָס ער זאָגט בפירוש[8]. איז דאָ ניט פֿאַרשטאַנדיק: דער ענין אַז ער טוט אַן נאָר ארבעה בגדים, ניט שמונה בגדים, שטייט בפירוש אין דעם פסוק?

אויך דאַרף מען פֿאַרשטיין דעם סיום פון לשון רש"י „אלא בארבעה ככהן הדיוט וכולן של בוץ":

א) מען זעט אין פסוק אַז דאָ זיינען אויסגערעכנט ארבעה בגדים, איז וואָס דאַרף עס רש"י זאָגן?

ב) וואָס איז ער מוסיף ומחדש „ככהן הדיוט"; מ'וויים דאָס שוין פון פריער (אין פ' תצוה[9]) אַז אַ כהן הדיוט טראָגט נאָר „ארבעה בגדים".

ג) בכל אופן: למאי נפק"מ אַז דאָס איז „ככהן הדיוט"?

ד) „וכולן של בוץ" — עס שטייט

1) טז, ד.
2) כ"ה בדפוסי רש"י שלפנינו. וכ"ה גם בדפוס ראשון. ובא' מכת"י רש"י (שתח"י) — „בפנים". ובדפוס שני ובכמה כת"י רש"י ליתא תיבת „לפנים".
3) בדפוס ראשון וא' מכת"י רש"י (שתח"י) ליתא „שיש בהם זהב". אבל כ"ה בשאר הדפוסים וכת"י רש"י (שתח"י).
4) מקורו בגמ' ר"ה כו, א. דיעה הא' בויק"ר פכ"א, יו"ד. ירושלמי יומא פ"ז ריש ה"ג.
5) ראה גו"א, דבק טוב ושפ"ח כאן.
6) כח, ב ואילך.
7) שם כח, מג.
8) ראה לדוגמא פרש"י פרשתנו יח, ג. ובכ"מ.
9) שם כח, מ־מב.

בפירוש אין פסוק ביי יעדערן פון די בגדים אז ער זאָל זיין פון „בד". וואָס איז רש"י מוסיף „וכולן של בוץ"?

ג. לכאורה וואָלט מען געקענט לערנען אז רש"י קומט שולל זיין גאָר אַן אַנדער פירוש:

לערנענדיק דעם פסוק „כתונת בד קודש גו"', וואָלט מען געקענט זאָגן: היות אַז מ'וויים שוין פון פרשת תצוה[10] אַז אהרן כהן גדול האָט שמונה בגדים וואָס זיי אַלע זיינען „לכבוד ולתפארת"[11], ווי קומט עס אַז ביים אַריינגיין אחת בשנה לקודש הקדשים זאָל ער אָנטאָן נאָר פיר פון די בגדים, און ניט די אַנדערע פיר — ממעט זיין אין דעם „לכבוד ולתפארת"[12]?

מצד דעם וואָלט מען געלערנט, אַז דער פסוק קומט ניט זאָגן אַז ער דאַרף אָנטאָן נאָר די פיר בגדים, וואָרום ס'איז פשוט אַז ער דאַרף אָנטאָן (במשכ"כ פון א גאַנץ יאָר) אַלע שמונה בגדים (און ווי ס'איז משמע פון אַנדערע מפרשי התורה[13]). דער פסוק קומט זאָגן דעם שינוי[14] שביום הכיפורים — אַז די ד' בגדים דאַרפן זיין דאַמאָלס (ביום הכפורים) אַנדערש: א גאַנץ יאָר זיינען די ד' בגדים (ווי געזאָגט אין פ' תצוה[15]) „הכתונת שש מצנפת שש ואבנט גו"', געווען „שש משזר"[16], משא"כ דאָ ביוהכ"פ איז „כתונת בד ומכנסי בד גו' ובאבנט בד גו' ובמצנפת בד גו" — ניט „שש משזר", נאָר איין חוט[17]. און דערי־בער רעדט דער פסוק נאָר וועגן (דער לבישה פון) די ד' בגדים.

און דאָס איז רש"י שולל מיט זיין פירוש „מגיד כו"' — ניט ווי מ'האָט גע־קענט לערנען אַז דער פסוק איז נאָר מפרט דעם שינוי, וועלכער איז נאָר אין די ד' בגדים (אַבער ער איז ניט שולל די לבישה פון די אַנדערע ד' בגדים), נאָר „אינו משמש לפנים בשמונה בגדים", דער פסוק קומט שולל זיין די בגדים „שהוא משמש בהם בחוץ", „אלא בארבעה ככהן הדיוט".

ד. אַבער אויך דער פירוש איז שווער, ווייל[18]

[נוסף לזה וואָס אויך לפירוש זה איז ניט גלאַטיק די הוספה „מגיד", וואָרום סוף סוף איז רש"י ניט מוסיף אויף המפורש בפסוק, ער איז בלויז שולל אַ פירוש מוטעה ניט ווי די משמעות הפסוק — איז נוסף אויף דעם]

10) כח, ד ואילך.

11) כח, ב.

12) ואף שגם בבגדי כהן הדיוט נאמר (שם כח, מ) „לכבוד ולתפארת" — מובן, שאינו דומה לשמונה בגדי כה"ג. וראה רמב"ן שם, ב. רשב"ם שם, מ. סהמ"צ להרמב"ם מ"ע לג. — ועפ"ז מובנים דברי חז"ל (פרש"י במגילה יב, א ד"ה בגדי — מאסת"ר שם. ועוד) — כה"ג דוקא.

13) ראה ראב"ע כאן. רשב"ם תצוה כח, לה. וכבר העירו מויק"ר פכ"א, ז (וראה מפרשים שם). וראה תו"ש מלואים לפ' תצוה סי"ז.

14) וכמו שמצינו בפ' צו (ו, ג) שהכתוב מפרט רק ב' בגדים אף שפשוט שצריך ללבוש כל הבגדים. אלא שמחמת טעם מפרט רק ב' אלו — ראה רש"י ומפרשיו שם.

15) כח, כט.

16) פקודי לט, כח.

17) ולהעיר שגם ע"ד ההלכה הרי כתב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ח הי"ד) כל מקום שנאמר בתורה שש או שש משזר צריך שיהי' חוט כפול ששה ומקום שנאמר בד אם הי' חוט אחד לבדו כשר. אלא שברמב"ם שם מסיים „ומצוה מן המובחר שיהי' כפול ששה". אבל ראה זבחים יח, סע"ב ובפרש"י שם שגם שזורין מעכב. וראה משנה למלך שם ה"ג בארוכה.

18) ועוד: א) זהו היפך דעת רש"י (אבל ש)על הש"ס דכל הבגדים צ"ל שש משזר גם בדיעבד, כנ"ל בהערה שלפנ"ז. ב) ועיקר: כבר מפורש בצו שם „ולבש הכהן מדו בד (הכתונת) ומכנסי בד ילבש על בשרו", דהנאמר בבגדי כהונה „שש" היינו „בד".

דער סיום פון פירוש רש"י „(ככהן הדיוט) וכולן של בוץ" איז ניט נאר איבעריק, נאר דאס איז א הדגשה אויף להיפך: עס גיט א מקום לטעות אז דער חידוש פון פסוק איז אין די ד' בגדים (וואס דער פסוק רעכנט יע אויס), אז „כולן של בוץ" — היפך הנ"ל אין פירוש רש"י, אז דער חידוש פון פסוק איז (בלויז) אין דעם וואס ער טראגט ניט די אנדערע פיר בגדי זהב.

ה. איז דער ביאור בזה:

רש"י קומט פארענטפערן א שאלה וואס שטעלט זיך אין פסוק: פארוואס שטייט אט דער פסוק (וועגן לבישת הבגדים) במקום זה? לכאורה האט עס געדארפט שטיין — אדער פאר אלע עבודות וקרבנות פון דעם כהן גדול ביום הכפורים (אין דעם פריערדיקן פסוק), אדער נאכדעם ווי דער פסוק רעכנט אויס די אלע עבודות וואס ער האט געדארפט טאן זייענדיק אנגעטאן אין די בגדים[19].

פון דעם וואס די תורה זאגט דעם ציווי דא גלייך נאך דעם פסוק „בזאת גו' בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה" וואלט מען בפשטות געלערנט, אז די ארבעה בגדים טוט ער אן נאר בא דעם פר בן בקר לחטאת ואיל לעולה, זייענדיק די קרבנות המיוחדים לו ביום הכפורים.

אבער פון די פסוקים ווייטער איז קלאר, אז: א) עולתו — דער איל לעולה — ווערט געטאן אין אנדערע בגדים, „ולבש את בגדיו", וואס דאס מיינט די „שמונה בגדים שהוא עובד בהן כל ימות השנה"[20]. ב) אז די אלע עבודות ביז עולתו — די שני שעירי עזים לחטאת פון עדת בני ישראל און די עבודת הקטורת כו' וואס ווערן אויסגערעכנט נאך אונזער פסוק — דארפן אויך געטאן ווערן אין די ארבעה בגדים.

דעריבער איז רש"י מפרש: „מגיד שאינו משמש לפנים בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ כו'". אע"פ אז פשטות הכתוב איז לכאורה משמע אז ס'איז נוגע צו די ביידע קרבנות וואס ווערן געזאגט אין פריערדיקן פסוק, סיי דער חטאת און סיי די עולה — איז דער פירוש ניט אזוי, נאר דער פסוק קומט זאגן אז „אינו משמש לפנים בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ", און דער איל לעולה איז דאך הקרבתו בחוץ[20]. ולאידך, די אלע ווייטערדיקע עבודות — די הזיית הדם פון די שני שעירי עזים און די קטורת כו' — איז דאך אלץ בפנים (אדער צורך פנים[21]),

19) לאחרי פסוק כב.

20) טז, כד ובפרש"י.

21) בסגנון אחר: כיון שנעשו בהדברים שדמם נכנס לפנים* הרי זה כהתחלת עבודת פנים. וראה יומא ס, סע"ב „צורך פנים כפנים דמי". אלא שע"ד ההלכה אמרינן זה לדעת ר"י (לענין הקדים מעשה לחבירו בבגדי לבן מבחוץ) רק בשחיטה ובחפינה ולא בהגרלה וידוי ושפיכת שיריים וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב (ראה פרש"י שם ע"א ד"ה בבגדי לבן. וראה רמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ פ"ה ה"ב). משא"כ ע"ד הפשט (ולעצם ענין לבישת בגדי לבן) אמרינן זה בכל העבודות הנעשות בדברים שנכנסים לפנים. וראה יומא מ, א ואילך. לח"מ לרמב"ם שם ה"א. ואכ"מ.

*) וצ"ע בשעיר המשתלח לפרש"י אם הוא נחשב כקרבן אחד עם שעיר השני (שלכן הציווי דלקיחתם והעמדתם כו' נאמר על שניהם ביחד, שני השעירים (ראה פסוקים טז, ה. ז"ח). וראה יומא רפ"ו (סב, א ואילך)) והכפרה בדם של שעיר המובא בפנים הוי (גם) כחלק (וכפרה) של (דם) שעיר המשתלח.

ולהעיר מיומא מ, ריש ע"ב: יעמד חי לפני ה' לכפר עליו (פרשתנו טז, יו"ד) עד מתי כו' עד שעת מתן דמו של חבירו כו' בכפרת דמים הכתוב מדבר (ולהעיר שהוא דעת ר"י שס"ל (יומא ס, סע"א) שסדרן מעכב בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים. וראה שם סה, א). אלא שרש"י בפירושו עה"ת פי' לכפר עליו — שיתודה עליו (כדעת ר"ש שם). ואכ"מ.

ובמילא ווערן זיי געטאָן אין די ארבעה בגדים.

און דאָס גופא איז דער טעם וואָס דער ענין הבגדים שטייט דוקא דאָ נאָכן פסוק „בזאת יבוא אהרן אל הקודש גו׳", ניט פריער פאָר אלע קרבנות און ניט שפעטער נאָך דעם סיום פון די קרבנות המיוחדים פון יוהכ״פ:

מיט דעם זאָגט דער פסוק, אַז די לבישה פון די פיר בגדים איז ניט מצד (עבודת) היום פון יוהכ״פ, נאָר מצד „בזאת יבוא אהרן אל הקודש" — דער חידוש פון (יום הכפורים, דער) שימוש בפנים: דער שימוש בפנים קען ניט זיין מיט שמונה בגדים „שהוא משמש בהם בחוץ" (וואָס דאָ מיינט ער (בעיקר) ניט דעם שימוש בכל ימות השנה[22], נאָר „שהוא משמש בהם בחוץ" ביוהכ״פ עצמו).

ו. עפ״ז ווערט אויך פאַרענטפערט אַ תמי׳ פאַרוואָס רש״י באַוואַרענט ניט אַ קושיא בפשוטו של מקרא:

וויבאַלד אַז „אין קטיגור נעשה סניגור", און דערפאָר טאָר דער כה״ג ניט משמש זיין בבגדי זהב — ווי קומט עס אַז בחוץ זאָל ער יע משמש זיין בבגדי זהב?

בנוגע צו עבודת כה״ג בכל ימות השנה — אפילו ווען ער טוט אַן עבודה וואָס ענינה איז כפרה — וואָלט מען גע־קענט ענטפערן, אַז „אין קטיגור נעשה סניגור" זאָגט מען נאָר אין יום הכפו־רים, וואָס כל ענינו פון אָט דעם טאָג איז (כשמו) — כפורים, און דערפאָר דאַרף די עבודה פון דעם טאָג זיין מיט אַ זהירות מיוחדת, ניט געבן קיין אָרט פאָר אַן ענין פון „קטיגור".

אָבער בנוגע דער עבודה פון יום הכפורים עצמו — איז ניט פאַרשטאַנ־דיק: די גאַנצע עבודת יוהכ״פ, סיי עבודה בפנים און עבודה בחוץ, האָט ניט געדאַרפט זיין בבגדי זהב[23]!

איז דער ביאור בזה אַנגעדייטעט אין דעם וואָס דער פסוק „כתונת בד גו׳" קומט בהמשך צום פסוק „בזאת יבוא אהרן גו׳":

דורך מקדים זיין גלייך בהתחלת עבודת יום הכפורים די ווערטער „בזאת יבוא גו׳ בפר גו׳" לערנט אונז דער פסוק, אַז די נקודה פון יום הכפורים איז (ניט די עבודת היום, נאָר) „יבוא אהרן אל הקודש", די כניסה לקודש הקדשים[24], און דאָס ברענגט די כפרה של יום הכפורים: נאָר בכדי[25] די כניסה לקודש זאָל זיין ווי עס דאַרף צו זיין — דאַרף זי זיין „בזאת", עס פאַדערן זיך פאַרשידענע קרבנות ועבודות (סיי בפנים און סיי בחוץ — ווי דער איל לעולה).

ובמילא איז פאַרשטאַנדיק, אַז די בא־וואַרעניש פון „אין קטיגור נעשה סניגור" איז בעיקר (אין דעם אָרט פון כפרה דיום הכפורים —) אין דער עבודה בפנים[26].

---

22) כלשון רש״י שם ד״ה ולבש.

23) והרי מפורש (טז, כד) „וכפר בעדו ובעד העם" ע״ז ש„ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם". ועל כל היום בכלל (טז, ל) „כי ביום הזה יכפר עליכם גו׳".

24) להעיר מב׳ הדיעות ביומא ס, ריש ע״ב: ר״י סבר מקום שמתכפרין בו פעם אחת בשנה ור״נ סבר דברים המתכפרין בהן פ״א בשנה.

25) להעיר מיומא נ, א: במה הוכשר אהרן לבוא אל הקודש בפר כו׳. ושם ד, א: והאי בזאת מיבעי לי׳ לגופי׳ כו׳.

26) בקה״ק (שבא בהמשך ל„יבוא אל הקודש"). וכפרש״י יומא ס, א ד״ה מבפנים (וראה פרש״י שם מ, א ד״ה חוקה). ולא כפשטות לשון הרמב״ם (רפ״ה מהל׳ עבודת יום הכפורים) „בפנים בהיכל". וראה

ז. וויבאלד אז לויט פירוש רש"י איז דער חידוש פון פסוק „כתונת בד גו" אין דער שלילה, אז בפנים טאר מען ניט משמש זיין מיט די בגדי זהב ווייל אין קטיגור נעשה סניגור — איז ניט גלאטיק:

ווען מ'לערנט די פסוקים אין פ' תצוה, זעט מען דעם גודל הזהירות וואס דארף זיין ביי לבישת הבגדים כדי די עבודה זאל געטאן ווערן אין אופן פון „לכבוד ולתפארת", ביז אז „המשמש מחוסר בגדים במיתה"[27] — היינט ווי קומט עס, אז צוליב „אין קטיגור נעשה סניגור" זאל דער כה"ג ניט זיין (בשלי־מות) „לכבוד ולתפארת", אפילו ניט טראגן דעם פולען מספר בגדים כרגיל?

[ויש להוסיף: וואלט מען געלערנט אז ביום הכפורים איז א דין מיוחד בנוגע בגדי כהונה[28], אז דער כה"ג דארף טראגן אן אנדער סוג בגדים, וועלכער איז מיוחד ליום הכפורים — איז ניט אזוי קשה. דכשם ווי בכל ימות השנה האט תורה אנגעזאגט א דין פון שמונה בגדים צו א כה"ג, האט אזוי אויך תורה אנגעזאגט א דין פון ד' בגדים מיוחדים ליום הכפורים:

וויבאלד אבער אז לויט רש"י איז ניטא קיין דין וחידוש מיוחד אין די ד' בגדים וואס דער כה"ג טראגט, ס'איז נאר פאראן אן איסור צו טראגן בגדי זהב ביוהכ"פ — וועלט די קשיא: סוף־סוף קומט אויס אז דער כה"ג איז דוקא ביוהכ"פ כאילו א מחוסר בגדים?]

דערפאר מוז רש"י באווארענען, אז דער כה"ג טראגט ארבעה „ככהן הדיוט": דאס וואס דער כה"ג טראגט בפנים נאר ארבעה בגדים, איז ניט דער פשט אז ער טראגט פיר פון זיינע אכט בגדים[29], נאר ער איז דעמאלט משמש ווי א כהן הדיוט[30], וואס מספר בגדיו איז (מלכתחילה) ארבעה.

ח. דערמיט וועט מען אויך פארשטיין דעם סיום לשון רש"י „וכולן של בוץ":

כוונת רש"י איז ניט נאר צו מדגיש זיין אז די ד' בגדים זיינען ניט קיין ענין של „קטיגור" — וויבאלד אז „כולן של בוץ"; נאר דאס איז אויך א תוספת ראי' אז דער שימוש בפנים ביום הכפורים איז „ככהן הדיוט"[31]:

וועגן דעם אבנט של אהרן שטייט אין פ' פקודי[32] אז ער איז געמאכט געווארן פון „שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רוקם"

(אין פ' תצוה[33] וואו עס שטייט דער ציווי אויף עשיית הבגדים, שטייט נאר אז דער אבנט דארף זיין „מעשה רוקם", ער זאגט אבער ניט דערביי פון וועלכן מין (אדער מינים) ער וועט געמאכט: משא"כ ביי עשיית הבגדים אין פקודי

---

בארוכה לח"מ שם (אבל ראה בדבריו שם בסופו דגריס ברמב"ם „לפנים מן ההיכל". וכ"ה בקרית ספר (על הרמב"ם) שם).

27) פרש"י שם כח, מג.

28) ראה לקמן בפנים (סעיף ט) שכן משמע דעת הרמב"ם. ולהעיר מירושלמי יומא פ"ז סה"ב (ויק"ר פכ"א, יא): ולמה בבגדי לבן כו' כשירות של מעלן כך שירות של מטן כו'.

29) להעיר מלשון רש"י „שאינו משמש לפנים בשמונה בגדים כו' שיש בהם זהב" (אף שרק בחלק מהם יש זהב), ולא כלשון הגמ' ר"ה שם, ירושלמי וכן בויק"ר (הנ"ל הערה 4): מפני מה אין כה"ג נכנס בבגדי זהב כו'.

30) להעיר מהגירסא בא' מכת"י רש"י (שתח"י): בד' של כהן הדיוט.

31) להעיר גם מטורי אבן ר"ה שם ד"ה מ"מ.

32) לט, כט.

33) כח, לט.

שטייט אז אבנטו של אהרן כה"ג איז געווען פון די מינים הנ"ל).

קומט אויס, אז אבנטו של אהרן איז ניט נאר פון „בד" — היינט ווי זאגט דער פסוק „ובאבנט בד יחגור"? איז דערפון געדרונגען, אז די בגדים זיינען ניט די בגדי כהן גדול, נאר דאס זיינען די „ארבעה ככהן הדיוט"[34],

און רש"י נעמט אן (בפשוטו של מקרא), אז דאס וואס דער פסוק טיילט אויס אבנטו של אהרן (אין פ' פקודי) — און דערמאנט ניט די אבנטים פון בניו (כאטש דארטן גופא[35] דערמאנט דער פסוק די אנדערע ג' בגדים פון בני אהרן) — איז ווייל דער פסוק רעדט דארט דוקא וועגן אבנטו של אהרן, משא"כ די אבנטים פון בני אהרן זיינען געמאכט געווארן אנדערש (בלויז פון בד)[36].

ט. וי"ל אז דאס איז — פון די ענינים מופלאים ע"ד ההלכה שבפירוש רש"י: רש"י איז מחולק מיטן רמב"ם אין דעם גדר פון די בגדי כה"ג ביוהכ"פ:

דער רמב"ם[37] זאגט „בגדי כהונה שלשה מינים, בגדי כהן הדיוט ובגדי זהב ובגדי לבן" — לשיטת הרמב"ם זיינען די בגדי לבן של יוהכ"פ אן אנדער מין בגדים; ניט אז ס'איז אן איסור צו טראגן בגדי זהב בפנים ובמילא בלייבן ביי אים איבער (נאר) פיר פון זיינע אכט בגדים, נאר עס איז א דריטער מין בגדים[38].

— רש"י איז מדייק אז בפנים דארף ער משמש זיין אין „ארבעה ככהן הדיוט" (כנ"ל בארוכה).

עד"ז זעט מען דעם חילוק פון רש"י מיטן רמב"ם אין דעם חיוב פון בגדי לבן אין נאך אן ענין:

דער רמב"ם[39] זאגט אז „עבודות המיוחדות ליום זה בבגדי לבן". בגדי לבן איז א דין אין עבודות היום. וואס דערין איז פאראן א שוועריקייט — דער איל לעולה און איל העם זיינען עבודות המיוחדות ליום הכפורים[40], און אעפ"כ זיינען זיי ניט בבגדי לבן.

רש"י פארבינדט אבער דעם חיוב פון בגדי לבן מיט „פנים", ס'איז ניט תלוי אין עבודות היום נאר אין דעם ארט פון דער עבודה — אלץ וואס ווערט געטאן אין פנים (אדער עכ"פ צוליב עבודת פנים[41]) דארף געטאן ווערן בבגדי לבן. ווארום, ווי גערעדט פריער, איז לויט רש"י (בפשוטו של מקרא), דער עיקר כפרה פון יום הכפורים איז מצד דער כניסה לפני ולפנים, און די עבודות היום זיינען בלויז א תנאי ומכשיר צו זיין כניסה.

יו"ד. ואולי יש לומר, אז די צוויי ענינים הנ"ל — (א) צי בגדי לבן איז אן

---

34) אבל ראה משכיל לדוד כאן.

35) לט, כז־כח.

36) ובגמ' פלוגתא באבנטו של כהן הדיוט — ראה יומא ו, א (ובפרש"י ותוס' שם). יב, ס"א ואילך. ולהלכה פסק הרמב"ם (רפ"ח מהל' כלי המקדש) דרקום בצמר.

37) רפ"ח מהל' כלי המקדש.

38) להעיר גם מהשגת הרמב"ן על ספהמ"צ להרמב"ם מ"ע לג שמקשה לדעת הרמב"ם שם ד„ה' ראוי שתמנה מצות בגדי לבן ביום הכפורים מצוה אחרת (מצוה בפ"ע)". וראה מפרשי סהמ"צ שם. ביאור הריפ פערלא לסהמ"צ לרס"ג מנין הפרשיות פרשה ס"ב.

39) רפ"ב מהל' עבודת יוהכ"פ.

40) ראה רמב"ם שם פ"ה ה"ג ובכס"מ שם. ובקרית ספר שם: איל ושעיר המוספין שעשאן קודם עבודת היום לא עשה כלום דאיל העם כתיב בהדי עבודת היום כדכתיב את עולתו ואת עולת העם. וראה גם פרש"י יומא ס, ס"א ד"ה בבגדי זהב. וראה לשון הרמב"ם בהכותרת להלכות עבודת יוהכ"פ. ובמנין המצות וסהמ"צ מ"ע מט.

41) ראה לעיל הערה 21.

ענין שלילי אדער אן ענין חיובי, (ב) צי בגדי לבן איז פארבונדן מיט עבודות היום אדער מיט כניסה לפנים — זיינען תלוי זה בזה:

אויב מ׳זאל לערנען אז ס׳איז א דין מיוחד וחיובי פון בגדי לבן, איז מסתבר צו זאגן אז דאס איז א דין אין עבודת היום. ווארום כשם ווי בגדי כהונה בכלל זיינען פארבונדן מיט עבודת הכהנים[42], אזוי איז דער דין מיוחד פון בגדי לבן א פרט אין דער עבודה המיוחדת פון דעם טאג.

אויב אבער דער ענין פון בגדי לבן איז אן ענין שלילי — עס טארן ניט זיין בגדי זהב — איז מסתבר צו זאגן, אז דער איסור איז פארבונדן (ניט מיט דער עבודה גופא, נאר) מיט דעם מקום פון דער עבודה וואס ״דערלאזט״ ניט אן ענין של זהב.

יא. פון דעם פרש״י האט מען ארויס א הוראה אין עבודת ה׳:

בשעת א איד וויל פועל זיין ״לפני ה׳ תטהרו״[43] בנוגע זיך און בנוגע א צווייטן

42) ראה רמב״ם הלכות כלי המקדש פ״י ה״ד. סהמ״צ להרמב״ם שם. ובמפרשים שם.
ולהעיר מהשקו״ט אם בגדי כהונה הם רק בשביל כהן העובד או שהעבודה בעצמותה זקוקה להבגדים (ראה אתוון דאורייתא כלל יט. בית האוצר ח״ב כלל יו״ד. וש״נ). ואכ״מ.

43) פרשתנו טז, ל.

איד און ברענגען אלעמען ״לפני ה׳״, נעענטער צום אויבערשטן לתורתו ולמצוותיו, דארף ער צום אלעם ערשטן וויסן, אז דערצו פאדערט זיך אז ער זאל אריינגיין ״לפנים״. ער דארף זיך דערגרונטעווען, ״אריינגיין״ אין זיין פנימיות הנפש און בכח זה דוקא קען ער אויפטאן א כפרה וטהרה אויף זיך און אויף א צווייטן.

און דער וועג צו אריינגיין לפנים איז — דורך אויסטאן זיין ״לכבוד ולתפארת״ די בגדי זהב. כל זמן ער פילט זיין ״לכבוד ולתפארת״, קען ער ניט אריינגיין אין ״פנים״, פנימיות הכוונה.

דוקא בשעת ער פילט זיך ווי א כהן הדיוט — ניט בבגדי זהב נאר בבגדי לבן, ״כולן של בוץ״ — ביי אים איז מאיר דער ענין הפשיטות[44]

דאס דוקא מאכט אים ראוי צו אריינגיין לפנים, און דורך דעם פועלן א כפרה וטהרה און ניט נאר אויף זיך, נאר אויך אויף א צווייטן, ביז אז

וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל[45].

(משיחת ש״פ אחרי תשל״ו)

44) ראה לקו״ת פרשתנו כח, סע״ב ואילך. ובארוכה עטרת ראש שער יוהכ״פ פ״ה ואילך (ל, א).

45) פרשתנו טז, יז.